

egyes törvényeknek a rokkantak ellátásainak méltányos rendezéséhez szükséges módosításáról

1. §

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 50. § (1) bekezdés gd)-ge) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek, egyidejűleg a bekezdés a következő gf) alponttal egészül ki:

[(1) Közgógyellátásra jogosult

g) az, aki]

„gd) az Mmtv. 31. §-ának alkalmazásával öregségi nyugdíjban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult,

ge) 2011. december 31-én rokkantsági nyugdíjban vagy baleseti rokkantsági nyugdíjban részesült, és orvosszakértő igazolása alapján gyógyító rendszeres ellátásra és gyógyszeres kezelésre szorul, vagy

gf) öregségi nyugdíjban részesül, és a nyugdíjra való jogosultságának megállapítását megelőző napon a ga), gb) vagy ge) alpont hatálya alá tartozott.”

2. §

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 38. § (1) bekezdés a) pontjával egészül ki:

[(1) Szolgálati időként kell továbbá figyelembe venni]

„a) a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj és a rokkantsági ellátás folyósításának időtartamát.”

3. §

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény 2. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A közfoglalkoztatott számára – rehabilitációs ellátásra való jogosultsága ideje alatt – egészségi állapotának megfelelő munkakört kell felajánlani, ha a munkaköri alkalmasságára vonatkozó orvosi vélemény alapján a munkakörében nem foglalkoztatható.”

4. §

(1) A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 2. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(1) Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki]

„a) a kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül legalább 730 napon át a Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt,”

(2) A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 13. § (2) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) A rokkantsági ellátást meg kell szüntetni, ha az ellátásban részesülő]

„d) keresőtevékenységet folytat és jövedelme 3 egymást követő hónapra vonatkozó havi átlaga meghaladja felsőfokú végzettséget igénylő munkakör esetében a minimálbér 300 százalékát, egyéb munkakörök esetében a minimálbér 150 százalékát,”

5. §

(1) Ez a törvény a kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba.

(2) Ez a törvény a kihirdetését követő hónap második napján hatályát veszti.

(3) A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 58. § (5) bekezdés d) pont 3. alpontjában a „valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban” szövegrész hatályát veszti.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az ezen országgyűlési ciklusban elfogadott, a megváltozott munkaképességűeket érintő törvénymódosítások számos, feltehetően sok esetben végig sem gondolt és a döntéshozók által előre nem látott módon hozták egyoldalúan és előre nem láthatóan kedvezőtlen helyzetbe csökkent munkaképességű honfitársainkat. A törvényjavaslat az érintettek által kiemelkedő jelentőségűnek tekintett problémákra kíván a jelenleg hatályos jogi szabályozás ártalmait csökkentő, méltányos, de teljesíthetetlen terhet a költségvetésre sem hárító válaszokat adni.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A közgyógyellátás szabályainak korrekciója a felülvizsgálat nyomán ellátás nélkül maradt volt rokkantnyugdíjasok helyzetének rendezésére irányul. Az új komplex minősítési rendszer szerint sokan kerülnek ki úgy az ellátásból, hogy a rendszeres orvosi ellátást és költséges gyógyszeres kezelést igénylő egészségügyi problémáik továbbra is fennállnak. Az ellátással együtt megszűnik az egészségügyi ellátásra való jogosultságuk, és kikerülnek az alanyi jogon közgyógyellátásra jogosult rokkantak köréből is. Ezért azt javasoljuk, hogy az alanyi jogú közgyógyellátásra jogosultak köre egészüljön ki azokkal a 2011. december 31. előtt rokkantnyugdíjban részesülőkkel, akik ugyan az új minősítési rendszer szerint nem minősülnek megváltozott munkaképességűnek, de rendszeres gyógyító ellátásra és gyógyszeres kezelésre szorulnak az orvosszakértő igazolása alapján.

A 2. §-hoz

A hatályos szabályozás szerint a korábbi rokkantnyugdíjas évek nem számítanak be a nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati időbe. Ennek következtében a több tíz évet ledolgozott, de a nyugdíjkorhatár betöltésekor a jogosultsághoz elegendő szolgálati idővel nem rendelkező volt rokkantnyugdíjasok akár életük végéig rokkantsági ellátásban részesülhetnek. Holott ők is járulékfizetéssel alapozták meg rokkantnyugdíjukat, az ahhoz szükséges szolgálati időt teljesítették, és az akkori szabályok alapján az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése után is rokkantnyugdíjra voltak jogosultak. A kormány nemcsak hogy megfosztotta őket rokkantnyugdíjuktól, de akár egész életükre táppénzszerű ellátásra ítélte őket. Az LMP szerint az volna a méltányos velük szemben, ha a korábban rokkantnyugdíjban töltött évek is nyugdíjjogosító időnek számítanának.

A 3. §-hoz

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény jelenleg nem tartalmaz garanciális szabályt arra vonatkozóan, hogy a rehabilitációs ellátásban részesülő számára – adott munkakörre való alkalmatlansága esetén – a közfoglalkoztató köteles felajánlani egészségi állapotának megfelelő munkakört. Javasoljuk ezért, hogy a közfoglalkoztatási szabályrendszerben a rehabilitációs ellátásban részesülőkre is vonatkozzon egy, a várandós nőkre vonatkozó általános követelménnyel analóg szabály az állapotnak megfelelő munkakör felajánlására.

A 4. §-hoz

Jelenleg az jogosult megváltozott munkaképességűek ellátására, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 %-os, vagy kisebb mértékű és aki a kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül legalább 1095 napon (azaz 3 éven) át biztosított volt, keresőtevékenységet nem végez és rendszeres pénzellátásban nem részesül. Az érintettek szerint az 1095 napos biztosítási jogviszony mint feltétel indokolatlanul szigorú, és súlyos egészségkárosodott

embereket zár ki az ellátásból. A szabályok szerint ugyan a korábbi rokkantnyugdíj ideje beleszámít a biztosított időbe, az új megállapítású rokkantak viszont (akik jellemzően 50 év körüliek), sok esetben nem tudnak felmutatni 3 év biztosított jogviszonyt. Huzamosabb ideje munkanélküli esetén a biztosított időbe például csak az álláskeresői járadék folyósítási ideje számíthat bele, a segélyek ideje már nem (ld. Tbj. tv. III. fejezet 5.§). A feltétel enyhítésének semleges megoldásaként javaslom ezért, hogy a hároméves jogszerző idő feltétele két évre csökkenjen.

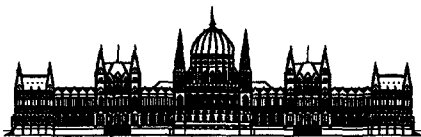
A törvényjavaslat emellett a rokkantsági ellátásra vonatkozó keresetplafon megemelésére tesz javaslatot a felsőfokú végzettséget igénylő munkakörökben. Nemzetközileg elfogadott az az álláspont, hogy a rokkantsági ellátások célja nem a jövedelempótlás, hanem a hátrányok kompenzálása. Ennek megfelelően szükséges, hogy – ha a kereseti korlátozástól eltekinteni nem is lehet – legalább a magasabbban kvalifikált, saját magukat tanulmányok folytatása révén rehabilitáló egészségkárosodott személyek részesülhessenek kedvezőbb elbánásban e téren. A javaslat elfogadása ösztönözheti a fogyatékos emberek részvételét a felsőoktatásban, továbbá elősegítheti, hogy az érintettek munkavállalása a fekete foglalkoztatás elkerülésével valósuljon meg.

Az 5. §-hoz

Hatálybaléptető rendelkezés, valamint – szövegcsérés hatályon kívül helyezéssel – a rokkantsági ellátásban részesülők álláskeresőként való nyilvántartásba vételének lehetővé tétele.

Az egyes foglalkoztatási tárgyú törvények Magyar Egyszerűsítési Programmal összefüggő módosításáról szóló törvény megszüntette a rokkantsági ellátásban részesülő személy álláskeresőként való nyilvántartásának lehetőségét. A rokkantsági ellátottak – álláskeresői státusz híján - teljesen kikerültek az álláskereső által igénybe vehető szolgáltatások, támogatások rendszeréből. Ezáltal az ezen személyeknek a foglalkoztatás területén (is) kötelezően biztosítandó fokozott segítségnyújtás, esetenként pozitív megkülönböztetés nem hogy nem érvényesül, de egyenesen ennek ellenkezőjéről beszélhetünk. A megváltozott munkaképességű személyekkel szembeni előnyben részesítésre pedig több hazai és nemzetközi jogszabály és egyéb dokumentum is kötelez bennünket. (pl.: Európai Fogyatékosügyi Stratégia 2010-2020, az Új Fogyatékosügyi Program, vagy a 2007. évi XCII. törvény a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről). A törvényjavaslat a szöveges indoklásában anno arra hivatkozott, hogy a rokkantsági ellátásban részesülők nem felelnek meg a munkára képes és kész állapot követelményének. Csakhogy a „rehabilitációja nem javasolt” szakértői véleményt több tényező alapozza meg, hiszen az új minősítésnek éppen a multidiszciplinaritás, és az FNO szellemében a személy funkciókárosodásai mellett a szociális, munkaerő-piaci körülmények figyelembe vétele a lényege. Nem feltétlenül a személy munkára kész vagy nem kész állapotát takarják a minősítések, hanem a körülmények és élethelyzetek mérlegelését is.

A rokkantsági ellátásban részesülők tehát, akik az állapotuk, foglalkoztatási előzményeik és lehetőségeik, valamint szociális körülményeik alapján a legtöbb rehabilitációs szükséglettel rendelkeznek, egyik államigazgatási szervtől sem kapnak segítséget. Ez ellentétben áll a nemzetközi, uniós és egyébként hazai szabályozásban is megfogalmazott elvárásokkal. Mivel a rehabilitációs szakigazgatási szervek ügyfélköre – kapacitásukat figyelembe véve – jelenleg kizárólag a rehabilitációs ellátásban részesülő személyekre terjedhet ki, javasoljuk, hogy váljon lehetővé a rokkantsági ellátásban részesülők álláskeresőként való nyilvántartásba vétele.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Kövér László úrnak
az Országgyűlés elnöke

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 46/1994. (IX. 30.) OGY határozat 87. § (2) bekezdése alapján mellékelten benyújtom egyes törvényeknek a rokkantak ellátásainak méltányos rendezéséhez szükséges módosításáról szóló törvényjavaslatot.

Budapest, 2013. február 27.”

Szél Bernadett
független képviselő